

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO. 47 (3551) ●

● ЧАЦВЕР, 14 СНЕЖНЯ, 2017

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Цёплы абярэг традыцый
Стар. 2

Свята для матуль
Шматнацыянальны фестываль мастацтваў, прысвечаны Дню Маці, правяла ў Самары суполка “Руска-Беларускае Братэрства 2000” Стар. 3

Як дзве цудоўныя лазы
Прыгожы “Вянок сяброўства” звіваюць таленавітыя прадстаўнікі беларускага і малдаўскага народаў Стар. 4

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

У Рызе разам з “Песнярамі”

Кульмінацыяй Дзён беларускай культуры-2017 у Латвіі стала ўрачыстасць з удзелам знакамітага ансамбля

Спявае Людміла Сінкевіч

Сёлета, як вядома, восеньскія Дні беларускай культуры ў Латвіі прысвечаліся 135-му ўгодкам Янкі Купалы і Якуба Коласа. Вялікая ўрачыстасць прайшла 22 кастрычніка і ў зале Іманта Зіедоня Латвійскай Нацыянальнай бібліятэкі. Пачыналася вечарына песняй “Беларусь”, словы і музыку якой стварыла Юлія Кірэева. А спявала Людміла Сінкевіч, салістка ансамбля беларускай песні “Надзея” Рыжскага беларускага таварыства “Прамень”. Віталі сяброў і гасцей свята старшыня Саюза беларусаў Латвіі Валянціна Піскунова і дэпутат XII Сейма, ініцыятар правядзення Дзён, кіраўніца суполкі “Прамень” Алёна Лазарава.

Валянціна Піскунова нагадала, што сёмы ўжо год праходзяць у Латвіі Дні беларускай культуры — у розных гарадах, з рознай тэматыкай. Яны выказала падзяку беларускім суполкам за актыўнасць у пашырэнні беларускай мовы, традыцый, культуры ў Латвіі, зачытала віншаванне ад Прэзідэнта Латвіі Райманда Вейаніса, падзякавала арганізацыям, сябрам беларускага руху за падтрымку.

Галоўнаму ж спонсару — кіраўніку Рыжскага свабоднага порта Ансісу Зэльтыншу — спадарыня Валянціна падарыла карціну беларускага мастака Міколы Гаўрыловіча і выказала ўпэўненасць: беларускія тавары знойдуць свой шлях да пакупнікоў па ўсім свеце праз Рыжскі свабодны порт.

Алёна Лазарава расказала, як упрыгожваецца ўсё новымі ўзорамі сямимятровы Беларускі Ручнік: яго вышываюць да 100-х ўгодкаў Латвійскай Рэспублікі майстрыхі з беларускіх суполак, што паядналіся ў Саюз беларусаў Латвіі. На ручніку з’яўляюцца арнаменты, якія сімвалізуюць мір, багацце, сонца, лад пажаданні каханя і дабрабыту. “Такі

ручнік — гэта прыгожае, у нацыянальным стылі выяўленне любові нашай, беларускай, да Латвіі, — казала Алёна Лазарава. — Мы яе любім як нашу другую маці, працуем на яе карысць і жадаем жыць з усімі народамі ў згодзе і сяброўстве. А якраз культура паадноўвае народы!”

На ўрачыстасці выступалі дэпутат Рыжскай думы Максім Талстой, дэпутат Еўрапарламента Андрэй Мамыкін. Дзякуючы яму, дарэчы, 14 лаўрэатаў конкурсу даследчых работ “Беларусь Латвіі. Мінулае і сучаснасць” сёлета наведалі Брусэль. Былі сустрэчы ў Еўрапарламенце, экскурсія па гарадзе, сустрэча ў місіі Беларусі ў Бурэзвэе.

Аляксей Васількоў, Першы сакратар Амбулсады Беларусі ў Латвіі, таксама вітаў прысутных. Ён уручыў Ганаровыя граматы Міністэрства культуры Беларусі вядомым кіраўніцам беларускіх суполак: Наталлі Бальшаковай з Вентспіласа, Валянціне Дарашчонак з Екабіпілса, Таццяне Гогалінскай з Дагды. Даслаў віншаванне і Генеральны консул Беларусі ў Даўгаўпілсе Уладзімір Клімаў. Вітаў сяброў і гасцей змястоўнай, эмацыйна яркай прамай гасць з Бацькаўшчыны, даўні сябар беларусаў Латвіі Аляксандр Лукашанец: доктар філалагічных навук, прафесар, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. (Дарэчы, у сярэдзіне лістапада стала

вядома: першы намеснік дырэктара па навуковай рабоце Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі Аляксандр Лукашанец абраны акадэмікам. Віншум, Аляксандр Аляксандравіч! — Рэд.) Ён, у прыватнасці, казаў: “Мне вельмі прыемна зараз адзначыць, што 135-гадовы юбілей з дня нараджэння беларускіх класікаў шырока святкуецца і за межамі нашай краіны. Яскравы прыклад таго — і сённяшняе мерапрыемства. Таму я, як прадстаўнік Беларусі ды акадэмічнага Інстытута мовазнаўства, які носіць імя Якуба Коласа і Янкі Купалы, хачу выказаць шчырыя словы ўдзячнасці Саюзу беларусаў Латвіі, яго кіраўніцтву і ўсім нашым суайчыннікам за тую вялікую і выкасародную работу па захаванні, пашырэнні беларускай мовы, беларускай культуры ў свеце, за сённяшняе свята, за тое, што захоўваеце памяць пра нашых славытых класікаў. Гэтая выкасародная праца з’яўляецца лепшым прыкладам міжнароднай дыпламатыі, якая спрыяе умацаванню дружбы і ўзаемаразумення, пашырэнню культурнага супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі і нашымі народамі”. Чароўнаю музыкай з вуснаў гасця гучалі радкі з вядомага верша Уладзіміра Караткевіча “Беларуская песня”: “Дзе мой край? Там, дзе мудрыя продкі ў хвоях паснулі, / Дзе жанчыны, як радасны сон у стагах на зары, / А дзвучаць, як дождж залаты. А сівыя матулі, / Як жніўе з павуціннем і добрае сонца ўгары, / Там звінчаць неўміручыя песні на поўныя грудзі, / Там спрадвеку гучыць мая мова, булатны клінок, / Тая гордая мова, якую й тады не забудзем, / Калі сонца з зямлёю ў апошні заглябца змрок”. → Стар. 3

БЛІЗКІЯ ЛЮДЗІ

Гонар быць консулам

Кацярына Мядзведская

Італьянец з вострава Сардзінія Джузепэ Карбоні прыязджае ў Беларусь часцей, чым яноная жонка-беларуска, і вельмі марыць атрымаць беларускае грамадзянства

З некаторых ранейшых публікацый у “ГР” чытачы ведаюць: Джузепэ Карбоні — вялікі сябар нашай краіны. Ён Ганаровы консул Беларусі ў Кальяры (Аўтаномны рэгіён

Сардзінія — Італія). Быў ён і на першай Канферэнцыі ганаровых консулаў, якая на пачатку кастрычніка праходзіла ў Міністэрстве замежных спраў Беларусі. На форуме, паўдзельнічалі ў якой прадстаўнікі 53 краін, гаварылі пра культурныя стасункі паміж дзяржавамі, эканамічныя, турыстычныя ды іншыя. Вядома, што праца ганаровых консулаў — добраахвотная. Да таго ж не заўсёды прыкметная. Аднак менавіта дзякуючы ім часам вырашаюцца многія няпростыя пытанні, паляпша-

юцца двухбаковыя стасункі паміж краінамі, знаходзяцца шляхі для супрацоўніцтва ў розных сферах. Пасля сустрэч у Мінску мы пагаварылі з Джузепэ Карбоні. — **Спадар Карбоні, у чым, на Ваш погляд, значнасць Канферэнцыі ганаровых консулаў?**

— Гэта вельмі карыснае мерапрыемства. Сустрэліся з калегамі, абмяняліся досведам: нам усім ёсць чаму павучыцца. Вельмі ўдзячны Міністэрству замежных спраў Беларусі за арганізацыю

сустрэчы. І я спадзяюся, што будучы яны і надалей. Асноўнай тэмай канферэнцыі было эканамічнае супрацоўніцтва, прыцягненне інвестыцый у краіну. Сустрэчы з прадстаўнікамі ўлады, кіраўнікамі дзяржаўных і прыватных прадпрыемстваў, навуковых і адукацыйных арганізацый дазволілі нам больш даведацца пра вялікі патэнцыял Беларусі.

— **Што значыць для Вас быць ганаровым консулам Беларусі?**

— Для мяне гэта вялікая

Стэфанія з Магілёва выступала ў Кальяры

адказнасць і гонар. Займаю пасаду ўжо 10 гадоў, аднак і раней, калі быў прэзідэнтам Асацыяцыі дружбы з Бела-

руссо, заўсёды працаваў дзеля развіцця, умацавання стасункаў між краінамі.

→ Стар. 4

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Цёплы абярэг традыцый

Святочны Дзень беларускай лялькі правялі актывісты Саюза беларусаў Дону

Цяжка нават і ўявіць сабе: што будзе, калі з нашага жыцця, з жыцця дзяцей і ўнікаў знікнуць раптам гульні ды лялькі? З імі ж можна размаўляць, дзяліцца нечым патаемным, вучыцца ладзіць стасункі ды клапаціцца пра іншых... З глыбокай даўніны, сцвярджаюць даследчыкі народнай культуры, лялькі жывуць у беларускіх сем'ях, у тым ліку і як своеасаблівыя абярэгі, ахоўнікі. Яны дапамагаюць дзецям у гульнях выяўляць, асэнсоўваць свае думкі і жаданні, развіваць фантазію, уяўленне, глядзець на свет вачыма іншых, прыстасоўвацца да жыцця ў соцьеуме. Пра важнае месца гэтых цудоўных стварэнняў у жыцці, культуры беларусаў шмат цікавага змаглі даведацца вучні 112-й школы горада Растова-на-Доне: там 18 лістапада прайшло свята "Дзень беларускай лялькі".

Ладзілі ж тое свята мясцовыя беларусы — актывісты Растоўскай рэгіянальнай грамадскай суполкі "Саюз беларусаў Дону". Дарэчы, мы стварылі яе напрыканцы года, у 2003-м: 16 снежня. Сябры аказваюць мне высокі давер, і я ўзначальваю беларускую суполку па гэты час. А збірацца, ладзіць культурныя імпрэзы нам зручна ў школьным музеі Славянскай-Беларускай традыцый ды фольклору. Да стварэння яго мы маем непасрэднае

Ала Івахненка са сваімі юнымі артыстамі на майстар-клас па вырабе лялек

дачыненне. Музей яшчэ называе: Народны музей беларускай этнакультуры на Поўдні Расіі. Сімвалічна, што быў адкрыты ён на базе школы №112 Савецкага раёна горада Растова-на-Доне 3 ліпеня 2015 года: у Дзень незалежнасці Беларусі. Дзіўным чынам супала — школа ў савецкі час была пабудавана пра акраец беларускіх архітэктараў. Пра тое мы, ствараючы музей, нават не ведалі. Цяпер жа ўпэнены: зусім не выпадкова свае таленты, сілы на карысць пашырэння беларускай культуры ў горадзе ўкладаем якраз у гэтым месцы.

Вернемся, аднак, у Дзень беларускай лялькі. Мяркую, здорава было задумана: пайсці да дзіцячых сэрцаў

з аповедам пра нашу родную культуру, узвучы лялек у праваднікі. Усе, хто прыйшоў на свята, з цікавасцю, бялкам у вачах слухалі Наталлю Паўлаўну Матвееву. Яна зрабіла своеасаблівае навукова-гістарычнае падарожжа ў свет беларускіх народных лялек. Ведае пра іх шмат, да таго ж доўгія гады працавала ў Растоўскім інстытуце павышэння кваліфікацыі настаўнікаў. Наталля Паўлаўна сама руская, але даўно стала сяброўкай беларускай суполкі, добра ведае славянска-беларускую этнакультуру. На гэты раз яна правяла і цікавы майстар-клас — паказала, як майстраваць беларускую ляльку- "паграмень": унутры яе нешта ціхенька пе-

расыпаецца-пагрывае. А што? Унутр такой лялькі беларусы засыпалі зерне альбо гарох, і маленькае дзіця магло тым доўга забавляцца.

Дапамагала ж праводзіць майстар-клас і Ала Рыгораўна Івахненка, якую мы часам паміж сабой нават называем міністрам этнакультуры данскіх беларусаў. За доўгія гады творчай працы Ала Рыгораўна сабрала шмат цікавага з беларускага этнакультурнага досведу на Доне. Пра тое, дарэчы, не раз апавядала і калегам па беларускім руху з іншых краін, калі бывала ў Мінску: на творчых стажыроўках кіраўнікоў аматарскіх калектываў беларускіх суполак замежжа. Гэта

дзякуючы яе памкненням-намаганням атрымала наша суполка сёлета сертыфікат рэгіянальнага праекта "150 культур Дону". Дзесяць данскіх школ выбралі прыярытэтнымі ў сваёй этнакультурнай творчасці беларускую культуру!

У Алы Івахненкі — беларускія родавыя карані, цёплая душа. У 2003-м разам з ёй мы сабралі найпершы на Доне дзіцячы гурток беларускага фольклору "Славяначка". І якраз ён стаў гэтым першым Буслікам, які прынёс з Бацькаўшчыны да нас, на Дон вестку добрую пра ўзнаўленне калісьці страчаных сувязяў нашых з святою зямлёю продкаў. Цяпер гурт "Славяначка" — вядомы, прызнаны: лаўрэат міжнародных і рэгіянальных конкурсаў. Ён па-налейшаму стварае вялікае й прыгожае славое поле славянска-беларускай культуры на базе 5-й школы горада Батайска Растоўскай вобласці: пад кіраўніцтвам Алы Івахненкі.

Выступленне гурта "Славяначка", а таксама творы юных мастакоў, сабраныя-выстаўленыя ў мастацкай галерэі "Родничок-Крынічка", сталі прыгожым аздабленнем Дня беларускай лялькі. Дзеці, што прыйшлі на свята, спявалі беларавы і рускія песні, самі змайстравалі на майстар-класе лялькі-"паграмені", якімі потым і абменьваліся. Ну бо трэба ж, як мы разумеем, умець не толькі ствараць прыгожасць, але й прыгожа ёю дзяліцца. Прынамсі, так справачку заведзена ў беларусаў, гэта — частка нашай багатай культуры.

Уладзімір Банцэвіч, мастак, кіраўнік Растоўскай рэгіянальнай грамадскай суполкі "Саюз беларусаў Дону",

ПРАКТЫ

Вучацца сябраваць

Усталяванню кантактаў паміж навучальнымі ўстановамі Цюмені і Мінска дапамагаюць сібірскія беларусы

Не сакрэт: каб маглі сябраваць школьнікі розных краін, павінны па-старацца дарослыя. Праект "Дружба цюменскіх і беларускіх школьнікаў" якраз на тое і скіраваны. Увасабляць яго ў жыцці пачалі Камісія па развіцці грамадскай дыпламатыі ды працы з суайчыннікамі Грамадскай палаты Цюменскай вобласці разам з рэгіянальным аддзяленнем Расійскага руху школьнікаў. Кіраўніца ж апошняга, Наталля Ахлюсіна, патлумачыла: праект мае магчымасць дзецям знаёміцца з культурай, гісторыяй абедзвюх краін, звячымі жа традыцыямі народаў. Надалей плануецца ладзіць і сустрэчныя відзіты школьнікаў.

А першым "дружалюбным крокам" праекта было ўсталяванне сяброўскіх кантактаў паміж гімназіяй №19 Мінска і школай №69 Цюмені. Навучальныя ўстановы ўжо абменьваюцца досведам. Дзеці маюць зносіны й знаёмяцца з культурай краіны-суседкі. Уздзелнікі праекта ладзяць кожны ў сваёй школе ці гімназіі свята, прымеркаваныя да дзён грамадскіх арганізацый і рухаў, у якія ўваходзяць. Вось

і 21 лістапада ў 69-й школе быў дзень Беларускай рэспубліканскай піянерскай арганізацыі. Сяброўская сустрэчка прайшла ў актавай зале школы. Да вучняў прыйшлі госці з абласной грамадскай арганізацыі, што аб'ядноўвае беларусаў: гэта Нацыянальна-культурнае таварыства "Аўтаномія Беларусі".

Спачатку на сцэне быў танцавальны нумар, затым вядучыя разам з вучнямі 11-А цікава расказалі пра Беларусь. Прыводзілі займальныя факты, напрыклад, пра бульбу, з якой гатуецца больш за 300 страв. Дэманстравалі відэаролік, зняты вучнямі 8-А класа 19-й мінскай гімназіі: беларусы паказалі сваю школу і яе дасягненні ў экалагічнай сферы. Гімназісты арганізавалі раздзельны збор адходаў у гімназіі, там ёсць спецконтэйнеры для паперы, пластыка, шкла. На ўроках тэхналогіі там майструюць вырабы з экалагічна чыстых матэрыялаў.

Госць сустрэчы, член Грамадскай палаты вобласці Павел Смірноў расказаў пра дзейнасць Беларускай рэспубліканскай піянерскай арганізацыі, Беларуска-

Вучні цюменскай школы маюць сяброў у Беларусі

га рэспубліканскага саюза моладзі, у якіх шмат розных праектаў і конкурсаў. Перадаў школе падзяку за ўвагу да Беларусі, кнігі і часопісы ад Ганаровага Генеральнага консула Беларусі ў Цюмені Уладзіміра Шулгі. Госці з беларускага ансамбля "Лянок" Клаўдзія Зуева і Аляксандр Вахніцкі спявалі народныя беларускія песні, потым усе разам — вядомую "Как здорово, что все мы здесь, сегодня собрались" ды сфатаграфаваліся на памяць.

А ў снежны запланавана правядзенне дня Расійскага руху школьнікаў у 8-А класа 19-й мінскай гімназіі. Зноў будзе наладжаны кантакт паміж Мінскам і Цюменню, дзеці абмяняюцца пісьмамі, фота, відэаролікамі з мерапрыемстваў, раскажучы пра свае ўражанні, сацыяльныя праекты.

Наталля Габрусь, г. Цюмень

ВЕСТКІ

На ўвёс свет

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі разгорнута філатэлістычная выстава "Спадчына і гонар Беларусі", прымеркаваная да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання

Супольны праект рэалізавалі Нацыянальная бібліятэка і Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства "Белпошта". Як вядома, беларуская паштова прадукцыя ўжо амаль стагоддзе расказвае пра жывыя Беларусі, яе адметнасці па ўсім свеце. Праз маркі, мастацкія канверты і паштоўкі людзі знаёмяцца з культурнай спадчынай Бацькаўшчыны.

Міністэрства сувязі ды інфарматызацыі Беларусі штогод уведзіць у паштовы зварот шэраг прадукцыі. Адзін з галоўных кірункаў дзейнасці — пашырэнне культурнай спадчыны Беларусі: нацыянальнай кніжнай культуры, у тым ліку і набыткаў Францыска Скарыны, асобных шэдэўраў кнігадрукавання. На паштовай прадукцыі неаднаразова была прадстаўлена і сама галоўная кніжная скарбніца краіны.

На выставе калекцыю сучаснай паштовай прадукцыі паказвае "Белпошта". Дэманструюцца і беларускія маркі, канверты, паштовыя карткі 1918–90 гадоў з асабістай калекцыі намесніка дырэктара НББ Алесь Сушы. Там і адна з першых беларускіх марак, на якой змешчаны гравюрны партрэт Францыска Скарыны.

ІНІЦЫЯТЫВА

Свята для матуль

Шматнацыянальны фестываль мастацтваў, прысвечаны Дню Маці, правяла ў Самары суполка “Руска-Беларускае Братэрства 2000”

Мікалай Бойка

У апошнюю нядзелю лістапада ў Расіі адзначаецца Усерасійскі Дзень Маці. Сёлета Самарская абласная арганізацыя беларусаў і выхадцаў з Беларусі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” напярэдадні арганізавала і правяла новы вялікі абласны шматнацыянальны дзіцячы і юнацкі конкурс-фестываль мастацтваў “Мама — перае слово, главное слово в каждой судьбе”. Яго ўдзельнікаў і гледачоў прымаў Дом культуры “Победа”, дзе панавала цудоўная атмасфера пшчоты і цеплыні. Там прайшла вялікая шматнацыянальная канцэртная праграма лаўрэатаў конкурсу-фестывалу — а яго падтрымалі нацыянальныя грамадскія аб’яднанні вобласці, горада, адміністрацыя губернатара, абласны Дом дружбы народаў.

Па словах прэзідэнта суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” Ірыны Глушай, мама для кожнага з нас — самы дарагі чалавек у свеце. І таму юныя таленты розных народаў, якія жывуць у рэгіёне, адгукнуліся на прапанову арганізатараў, падрыхтавалі цікавыя нумары і паўдзельнічалі ў конкурсе-фестывале. А саміх матуль у фале Дома культуры дзеці цёпла сустракалі, віншавалі, кожнай дарылі ружы. Дарэчы, спонсарам кветкавай акцыі выступіў Грача Вагінакавіч Хансанамян, старшыня мясцовай Армянскай абшчыны, новы сябар беларусаў Самарскай вобласці. У фале дэманстраваліся жаночыя нацыянальныя галаўныя ўборы: можна было даведацца пра іх гісторыю, традыцыі правільнага нашэння, прымераць любы ўбор і сфатаграфавцца ў ім. А конкурс “Сообразы-ка” дапамог вызначыць самых вясёлых і знаходлівых мам.

Гледачоў і лаўрэатаў конкурсу-фестывалу ад імя ўсіх кіраўнікоў этнааб’яднанняў

Беларусы Самарскай вобласці сустракаюць гасцей святочнага канцэрта

вобласці прывітаў прэзідэнт нацыянальна-культурнай аўтаноміі “Казакі Росіі” Тактарбай Дусэнбаеў. Было й вітанне ад Дома дружбы народаў. Потым пачаўся вялікі канцэрт. Праз вершы, нацыянальныя песні, танцавальныя кампазіцыі юныя артысты выказвалі любоў да маці, апавядалі пра іх лепшыя рысы.

Адкрываў канцэрт песнямі, прысвечанымі маці, беларускі вاکальны ансамбль “Каданс”: ім кіруе Іна Сухачэўская. А затым дзеткі розных нацыянальнасцяў, гэтыя малюткі-артысты з асаблівай выразнасцю выконвалі па ролях верш-прысвечэнне мамам. У чарговы раз парадавала гледачоў Лізавета Глубінец, адна з салістак беларускай суполкі: шчыліва, душэўна спявала песню “Мама-Богомолица”. Пра любоў да бацькоў спявала й Вераніка Кузняцова, салістка гурта

“Каданс” — песню “Помолимся за родителей”.

Бурнымі апладысмантамі сустралі гледачы дэбютнае выступленне армянска-беларускага дуэта: Розы Ціпнеян з Армянскай абшчыны і Марыны Кірылавай з суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000”. Дзяўчаты спявалі песню “Майрык” (“Мама”) на армянскай мове. А далей іншыя салісты спявалі пра маці на татарскай, туркменскай мовах. Што да беларусаў, то, акрамя “Каданса”, у праграме паўдзельнічалі таксама салістка Арына Камісарова, Алена Арэшчына, Алеся Карпаніна, Алена Нагорнава. Хораша выступілі й вакальны ансамбль “Сузор’е”, якім кіруе Алена Кірылава.

Святочную шматколерную атмасферу стваралі й нацыянальныя танцы. Выступалі башкірскі ан-

самбль “Ляйсан”, вучні з казахскай нядзельнай школы, а танец “Русскі сувенір” прадставіў калектыў “Мозаіка”. Спадабаўся гледачам і вясёлы танец ад гурта “Вдохновение”. Як бачым, этнапалітра свята была шматколернай, а ўся праграма святочнага канцэрта ўмясціла 26 нацыянальных нумароў. Праз такія сцэнічныя дзеі юныя артысты знаёмілі гледачоў з культурнымі традыцыямі сваіх продкаў. А вялі канцэртную праграму Арына Камісарова і Вераніка Кузняцова, салістка “Каданса”.

Некаторыя гледачы напісалі ў сацсетках эмацыйныя водгукі. Напрыклад, Андрэй Кірылюк, наш суайчынік, які жыве ў Самары, віншуе сваю маму, Ніну Васілеўну, якая была на канцэрце, піша: “Калі мама прыехала дадому з канцэрту, то першае, што сказала: “Гэта проста

нейкі чуд! Як цудоўна дзеці спявалі й танцавалі! Цудоўны канцэрт!”. Яна мне расказала: хто спяваў, хто танцаваў. Вельмі ёй спадабалася тое, што ўсе нармальныя людзі называюць — дружба народаў. Гэта калі на адной сцэне — беларусы й чачэнцы, рускія й грузіны, башкіры й кіргізы, армяне й казахі ды прадстаўнікі іншых этнасаў. Вельмі здарова, калі юныя артысты розных нацыянальнасцяў, на розных мовах са сцэны гавораць пра любоў да Маці. Мая мама ў захваленні й ад таго, што ўсім мамам, якія прыйшлі, перад канцэртам уручалі ружы. Вось гэта ж і ёсць — Дружба народаў: без прыхарашвання, без лішняга пафасу”.

У інтэрнэце можна знайсці й цёплы водгук на канцэрт Шырвана Керымава, старшыні Лігі азербайджанцаў Самарскай вобласці. Ён дзякуе беларусам, асабіста Ірыне Глушай за цудоўнае свята: “Вы прадаўжаеце рабіць тое, што ў вас атрымліваецца лепш, чыму іншых. Вы — цудоўны кіраўнік, таму выразна і прафесійна выбудавалі ўзаемадзеянне з адукацыйнымі ўстановамі ў Самарскай вобласці. У вашай суполкі — цудоўны вакальны калектыў, які можа прадстаўляць губерню на любым, нават міжнародным міжнацыянальным фестывалі. Трэба б нам правесці сумесны агульны сход — і там абраць вас капітанам аб’яднанай каманды “БелАЗ”: так беларусы й азербайджанцы вобласці між сабой называюць беларуска-азербайджанскую дружбу”.

Словы падзякі ўсім, хто спрычыніўся да правядзення новага конкурсу-фестывалу, выказала Ірына Глушай: нацыянальным творчым гуртам, салістам, іх настаўнікам, калегам па грамадскай дзейнасці, Дому дружбы народаў, адміністрацыі губернатара Самарскай вобласці.

КАРЫСНЫ ДОВЕД

У Рызе разам з “Песнярамі”

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Вучоны выказаў упэўненасць, што калі ў нас ёсць такім нацыянальнымі волатамі, як Янка Купала і Якуб Колас, калі ёсць людзі, якія шануюць і зберагаюць памяць пра іх, то наша беларуская мова, наша беларуская культура, наша краіна і наш беларускі народ будуць існаваць аж да таго часу, “калі сонца з зямлёю ў апошні загляўца змрок”.

У суладдзі з высокімі словамі гучала вядомая песня Ігара Лучанка на словы Якуба Коласа “Мой родны кут” — спявала салістка гурта “Надзея” Ларыса Люцько. А гурт “Вавёрчака” (музычны кіраўнік Наталія Дзірвук) з Рыжскай беларускай асноваўнай школы імя Янкі Купалы праспяваў песню “З Купалам у сэрцы” — верш Сяргея Панізьніка, музыка Міколы Яцкова. Пасля гурт “Надзея” натхнёна выканаў песню Юрыя Семіянікі на словы Янкі Купалы “Явар і каліна”, беларускую народную песню “Шэрая лашадка”.

Дарэчы, ансамбль беларускай песні “Надзея” з суполкі “Прамень” — старэйшы ў Латвіі, ён у творчым росце нуну з 1988 года. У верасні ўдзельнічаў у трыцім Фэсце мастацтваў беларускаму свету ў Мінску, быў адзначаны Ганаровай граматай Міністэрства культуры Беларусі. Музычны кіраўнік гурта — Ларыса Люцько, канцэртмайстар — Сава Зіх.

На завяршэнне літаратурнай часткі вечарыны гучаў вядомы верш Петруся Броўкі, прысвечаны беларускім Песнярамі: “Купала і Колас, вы нас гадавалі! Мы з вамі выходзілі заўжды ў дарогу, / А як акрыляла нас вашае слова, / Што сказана проста матчынай мовай!... А потым сцэна была аддадзена “Песнярам”, вядомаму беларускаму дзяржаўнаму ансамблю, які прыехаў у Рыгу па запрашэнні Саюза беларусаў Латвіі. Як вядома, ансамбль быў створаны ў 1969 годзе пад кіраўніцтвам Уладзіміра Мулявіна, які многа зрабіў

В. Піскунова, А. Лазарава і спонсар свята А. Зэльтыныш

для пашырэння беларускай песні ў свеце. Ансамбль па-ранейшаму шырока выкарыстоўвае ў творчасці беларускі фальклор. Многія песні Уладзімір Мулявін стварыў на вершы беларускіх паэтаў, у тым ліку і Янкі Купалы, Якуба Коласа. Для ўсіх, хто быў у святочнай зале, сустрача з леген-

дарным ансамблем стала каштоўным падарункам. Усе мы атрымалі вялікую асалоду, адчулі душэўны пад’ём, акунуўшыся ў мілагучнае харавое родных песень.

Алёна Міцкевіч, член рэдкалегіі газеты беларусаў Латвіі “Прамень”

ВЕСТКІ

Ніціны памяці

Мастацкая выстава, прысвечаная дню нараджэння паэта, адкрылася ў Літаратурным музеі Максіма Багдановіча

Будучы паэт нарадзіўся 9 снежня 1891 года ў сямі настаўніка Мінскага прыходскага вучылішча Адама Багдановіча. За 25 з паловай гадоў жыцця ён стаў з’явай для беларускай літаратуры, узбагаціў яе новымі тэмамі, формамі, узняў да ўзроўню іншых еўрапейскіх літаратур.

На вечарыне ў гонар Максіма Багдановіча сучасныя беларускія пісьменнікі, мастакі расказалі, якое месца ў іх жыцці, творчасці займае геній беларускага слова, што значыць для іх ягоны прыклад любові да Бацькаўшчыны. Памяці творцы прысвечана таксама выстава мастацкі Алы Губарэвіч “Нашай памяці сэрэбныя ніці... У творчых бачна шчырае захваленне творчасцю Максіма Багдановіча, выяўленае ва ўнікальнай тэхніцы “art-thread”.

БЛІЗКІЯ ЛЮДЗІ

Гонар быць консулам

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Як вядома, пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС беларускіх дзяці прымалі на здараўленне дзясяткі тысяч жыхароў вострава Сардзінія. Падпісаны шматлікі пагадненні аб супрацоўніцтве: паміж Сардзініяй і Мінскай вобласцю, Рэгіянальным навуковым паркам Sardegna Ricerche і Паркам высокіх тэхналогій Беларусі, Універсітэтам горада Кальяры ды многімі беларускімі ВНУ, аэракасічным кансорцыумам рэгіёну Сардзінія і Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі. І яшчэ: мне вельмі прыемна, што 2017-ы год, калі адзначаецца 25-годдзе ўстаўлення дыпламатычных адносін паміж Італіяй і Беларуссю, быў абвешчаны Годам беларускай культуры на Сардзініі. Пра многія імпрэзы, з ім звязаныя, паведамлялася і ў вашай газеце. Беларусы таксама мелі магчымасць знаёміцца з італьянскай культурай: у Мінску з поспехам прайшоў канцэрт сардзінскай спявачкі Марыі Луізы Конджу, а этнічны хор TenoresDIPhiesi выступіў у Бабруйску пад час Міжнароднага фестывалю народнай творчасці «Вянок дружбы». І адзін з найвядомых сардзінскіх кінематаграфістаў Джанфранка Кабідду прадставіў у Мінску свой апошні фільм «La stoffa dei sogni», які стаў пераможцам шматлікіх конкурсаў.

— Ці ёсць на Сардзініі беларусы, і што гэта за людзі?

— На востраве шмат беларусаў, у асноўным гэта жанчыны, якія выйшлі замуж за сардзінцаў, а таксама удачароныя і ўсыноўленыя дзеці родам з Беларусі. Цяпер штогод прыязджаюць да нас і студэнты з Беларусі, многія з якіх раней бывалі ўжо на

Беларускую Масленіцу ў аграгарадку Міханавічы пад Мінскам святкавалі і госці з Італіі

Джузепэ Карбоні паведаміў нам, што на Сардзініі ў Год беларускай культуры ў канцы кастрычніка падпісана пагадненне аб пабрацтстве беларускага горада Бабруйска і сардзінскага Іглэзіаса. У лістападзе на Сардзініі прайшла міжнародная канферэнцыя па рэабілітацыйным турызме. І беларускія спецыялісты прадставілі санаторна-здараўленчую сістэму краіны. У снежні група выкладчыкаў з Мінскага дзяржаўнага педуніверсітэта імя Максіма Танка прыязджала на востраву для працы над сумесным праектам па інклюзійнай адукацыі з калегамі з Універсітэта Кальяры. У Ганаровага консула ёсць і цікавыя задумкі на будучы год. Правесці, напрыклад, Дні адукацыі ды навукі Беларусі на Сардзініі, зладзіць сардзінска-беларускі форум па супрацоўніцтве ў аэракасічнай сферы.

Сардзініі па праграмах здараўлення. Некаторыя маладыя людзі застаюцца тут жыць і працаваць.

— Як складаліся вашы кантакты з Беларуссю? Ці часта бываеце ў нашай краіне?

— Пасля заканчэння вучобы ў Маскве, 24 гады таму, мне пашчасціла вучыцца ў Беларускам дзяржаўным эканамічным універсітэце. Там я і сустрэў будучую сваю жонку, Іну Мікалаеўну: цяпер на Сардзініі яна

выкладае рускую мову. Нарадзілася ж у горадзе Жодзіне, там і цяпер жывуць яе бацькі. Сёлета мы адзначылі 23 гады нашага шчаслівага сямейнага жыцця: трохі менш, чым 25-годдзе ўстаўлення дыпламатычных адносін паміж

Консул. Сям'я. Калізея

Італіяй і Беларуссю, але ж таксама прыгожая лічба! Дарэчы, я прыязджаю ў Беларусь часцей, чым жонка: па шэсць-сем разоў на год. І усё дзякуючы працы Ганаровага консула... 3 роднымі жонкі ў Беларусі ў нас вельмі цёплыя стасункі, мы часта сустракаемся. Як бацьчы, сувязі з Беларуссю ў нас вельмі моцныя: на розных узроўнях. Нашы сыны, Уладзімір і Герман, калі ў іх пытаюцца, хто яны, без сумненняў адказваюць: «Сардзінцы, італьянцы, беларусы!» Старэйшы вывучаў паліталогію ва Універсітэце горада Падуі (тым самым, што звязаны і з лёсам знакамітага Францыска Скарыны: там у Зале Саракка ёсць нават яго партрэт), а малодшы яшчэ вучыцца ў ліцэі. Абодва плануюць прадаўжаць адукацыю ў Беларусі, маюць вельмі моцнае жаданне вывучыць і беларускую мову.

— А пра што марыце Вы?

— Вельмі б хацеў аднойчы атрымаць беларускае грамадзянства! Я б тады перастаў быць адным «іншаземцам» у нашай сям'і: мае жонка і сыны маюць беларускія папарты. Не ведаю, ці ажыццявіцца калі такая мара, бо існуюць пэўныя заканадаўчыя фармальнасці... Я вельмі люблю Беларусь, і быць яе Ганаровым консулам — гэта ўжо вялікі гонар для мяне!

ФАРБЫ ДУШЫ

Як дзве цудоўныя лазы

Прыгожы «Вянок сяброўства» з'явіўся таленавітыя прадстаўнікі беларускага і малдаўскага народаў

З даўняй часоў сябруюць беларусы з малдаванамі. Лёсы братніх народаў пераплаліся-парадніліся, нібы дзве лазы вінаградныя, і сяброўства нашае — светлае, нібы гронка малдаўскага вінаграду. Вось такія прыгожыя, натхнёныя словы гучалі на нядаўняй імпрэзе ў Дзяржынска, пад Мінскам. Згадвалі: яшчэ ў XIV стагоддзі на пасад гаспадары Малдовы быў запрошаны Юры Карыятавіч, сын наваградскага князя. А ў Грунвальдскай бітве (1410 год) побач з нашымі продкамі-ліцвінамі змагаліся з нямецкімі крыжакімі і малдаўскія сечкары. Сяброўства нашае ўмацавала і агульная барацьба супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Другой сусветнай вайны. І цяпер між намі — шмат агульнага, роднага, блізкага.

Сёлета Беларусь і Малдова святкуюць 25-годдзе ўстаўлення дыпламатычных адносін. Вось і ў Дзяржынску, на базе Гістарычна-краязнаўчага музея й раённай бібліятэкі заадзілі свята «Вянок сяброўства». Сярод ганаровых гасцей — Амбулсатар Малдовы ў Беларусі Віктар Сарачан і першы сакратар Амбулсаты Таццяна Бешліу, старшыня савета грамадскай суполкі малдаван у Беларусі Антаніна Валько, старшыня Дзяржынскага райвыканкама Мікалай Арцшошківіч ды іншыя прадстаўнікі мясцовай улады. Віктар Сарачан і Мікалай Арцшошківіч абмяняліся падарункамі. Прыгожа ўвіталіся ў вянок свята малдаўскія й беларускія нацыянальныя строі. У асобным пакоі музея працавала выстава «Малдаўскія матывы»: кілімы, выданні, мастацкія вырабы... З экспанатамі знаёміў мясцовы малдаванін Васіль Семянюк — пэдаг, мастак, артыст, які так вывучыў нашу мову, што нават

Аляксандр Чаган і Віктар Сарачан з вядучымі свята

піша гумарэскі па-беларуску. Па яго ініцыятыве, на яго сядзібе ў вёсцы Баравікі штогод ладзіцца Свята малдаўска-беларускага сяброўства, аб чым пісала і газета «Голас Радзімы». І якраз там я пачуў мудрую малдаўскую паказку: старыя сябры і старое віно — лепш за усё.

Цікавую экскурсію па музеі правяла дырэктарка музея Галіна Вашкевіч. Калі ж свята перамясцілася ў залу бібліятэкі, гасцей віталі яе дырэктарка Валяцінча Клімовіч, паэты, сябры літлуба «Выток». І вершы ўпрыгожылі «Вянок сяброўства». А рэі там вялі супрацоўніца бібліятэкі Наталля Лебядзеўская і Васіль Семянюк

— у гоных нацыянальных строях. Віктар Сарачан, вітаючы грамаду, адзначыў: цяпер ідзе пошук імяна малдаван, якія загінулі ў Беларусі пад час апошняй вайны. У памяць пра іх у Храме-помніку ў Мінску будзе закладзена сімвалічная капсула з зямлёй — то ж мяркуецца зрабіць і ў Малдове, у памяць пра беларусаў, што загінулі на малдаўскай зямлі. Намеснік старшыні Дзяржынскага райвыканкама Аляксандр Чаган падкрэсліў, што звіты вянок сяброўства — гэта надзейны фундамент для брацкай супрацы на будучыню.

Лявон Целеш, г. Дзяржынск

ВЕСТКІ

Музыка — яднае

Эла Дэвінская

Год культуры Італіі на Беларусі завяршыўся сімфанічным канцэртм італьянскай музыкі на сцэне Беларускай дзяржфілармоніі

Сёлета — 25-я ўгодкі з часу ўсталявання дыпламатычных адносін паміж Беларуссю ды Італіяй. І 30 розных мерапрыемстваў у сферы навукі, тэатра і музыкі, моды і кулінарыі прайшло ў Мінску. Пра тое распавёў перад пачаткам канцэрта Амбулсатар Італіі Стэфана Б'яні. Ён нагадаў, як праходзіў Дзень італьянскага дызайна. Прыязджалі ў Мінск з Італіі пісьменнікі і тэлеведучы Карла Лукарэлі, артыст Андрэа Федзі з яго шоу, оперны спявак Джузепэ Алматорэ, прайшоў Тыдзень італьянскай мовы. А завяршыўся Год культуры вялікай панарамай італьянскай музыкі XVI—XIX стагоддзяў — праграмай «Bel-la Italia» на сцэне Белдзяржфілармоніі. Ёе прадставіў 5 снежня лаўрэат міжнародных конкурсаў дырыжор Аляксей Фралюў. Граў сімфанічны аркестр «Capella Academia», спявалі Дзяржаўныя камерны хор, салісты Наталля Акініна, Ілья Сільчукоў, Аляксандр Міхнюк.